

Szerkesztési iroda
Sepsi-Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadó hivatal:
POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A „Háromszéki házipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

a

NEMERE

IX. évfolyamának II. felére

Előfizetési feltételek:

Július—szeptember 1 frt 50 kr
Július—december 3 frt — kr
Külföldre tél évre 4 frt — kr

Az előfizetési pénzek a „Nemere” kiadó-
hivatalának Pollák Mór könyvnyomdájába
Sepsi-Szentgyörgyre küldendők

Előfizetőink szívesen kérjük előfizetéseiket
megújítani, miután felesleges példányokat nem nyo-
mattathatunk.

A „Nemere” kiadóhivatala.

Wenckheim Béla.

Wenckheim Béla báró, Pesten 1811. február
16-ikán született. Családjá még csak 90 évvel aze-
lőtt 1791-ben nyerte el a magyar indigenatust 1000
aranyért, de már igen kiváló állást foglalt el a
magyar hazafiás főrendek közt. Béla báró Pesten
tanult s már 16 éves korában végzett jogászként;
18 éves korában juratus s mire 19 éves lett, az
ügyvédi diploma már a zsebében volt.

Gyermek korától fogva sajátja volt az a ked-
ves szeretetre méltó modor, mely halálos ágyáig,
soha el nem hagyta. A közrendű ifjúságtól nem-
csak soha el nem vonult, sőt azok és a nép közt
töltötte legszívesebben üres idejét. Mint jogász,
édes atyjának báró Wenckheim Józsefnek, aradi
főispáni székébe iktatása alkalmával, mint patva-
rista gr. Zichy Ferencz kir. biztos bevonulásánál,
a banderisták közt tűnt ki; az 1830-iki országgyű-
lés alatt történt, hogy az ifjúság egy este az ak-
kor híres Lóci banda zenéje mellett mulatott és a
báró Wenckheim Béla indítványára az akkor Po-
zsonyban időző Taticseff orosz nagykövet lakása
elé vonulva éjzenét adott. A nagykövet termei-
ben egybegyűlt főrangú társaság nagy élvezettel
hallgatta a jó magyar zenét, utóbb a vendégek
megbízta gróf Desseffy Aurélt, kérje el az ifju-
ságtól a bandát egy táncra. Az ifjak szívesen en-
gedtek a kívánságnak. A banda felment, de az
egy táncból három is lett sőt több is. Boszantotta
az ifjúságot, hogy a társaság ily gyöngédtelenül
megszegte adott szavát. Wenckheim felment a
nagy követ termébe, a banda elé állt és felszólítá
hagyja itt a termet. A cigányok nem mertek en-
gedelmeskedni. A fiatal báró kiveszi a primás ke-
zéből a hegedűt és távozik; a cigányok önkény-
telenül utána mentek. Az ifjak egy darabig mul-
lattak és aztán— miután megszerették maguknak
az elégtételt— visszaküldték a cigányokat a társa-
sághoz. Pozsonyban napokig egyébről se beszél-
tek, mint a fiatal báró merész felléptéről az egy-
begyűlt arisztokráciával szemben.

1842-ben a gróf Teleki Józseffel főispáni be-
kötésére Békésmegyébe utazott Károlyi György
igróf elé lovagló fényes bandérium vezére volt s ő
nyújtotta át neki azon diszasszlót, melyet az új fő-
ispánnak, bizodalomuk, szeretetük zalogául, a me-
gye előleki hölgyei készítettek s melyért viszon-
zásul a főispán neje, Zichy Karolina grófnő saját-
kezűleg himezett egy ma is meglevő drága lobo-
gót a megye számára.

A méltánylás, melyben felülről részesült, nem
volt kevesebb, mint a szeretet, mely a nép részé-
ről átkarolta, 1848-ban Békésmegye főispáni szé-
kébe emeltetett s István főhercegnek Magyaror-
szág nádorának főudvarmesterévé nevezetett ki.
1849-ben külföldre menekült. Megkegyelmezése
után visszatérvén a hazába, hol minden más tér a
társadalmin kívül el volt előtte zárva, Széchenyi
egyesületi eszméit karolta fel s a pesti nemzeti
kaszinó, a lóverseny, a osáki vadászegylet nagy-
részen az ő buzgóságának köszönhetők, hogy új-
ból felmerültek. Az októberi napokat megelőzőleg
élénk részt vett a Trefort Ágoston által megindí-
tott békésmegyei gazdasági egylet létrehozásában,

1862-ben ismét Békésmegye főispánjának ne-
vezetett ki. Megyéjét leghamarabb szervezte. Ki-
csiny dolga, de mégis nagyon jellemzi, hogy mi-
dón a december 11-én tartott tisztújítás alkalmá-
val a közönség erősen kiáltozott s egy hang an-
nak rendreutasítását kívánta, mosolyogva szólat:
„hagyjuk el azt, hiszen oly jól esik a fülnek e tíz
év óta nem hallott zaj.”

E naptól fogva ismét vezére s moderátora
lett Wenckheim Béla báró Békésmegyének, épen
ugy szeretett, épen ugy tisztelt vezére, mint ré-
genten. Szeretni volt is okuk. Csak azon egy
vonást említjük fel működéséből, hogy olyan tiszt-
viselők fizetését, kiknek családi körülményeiknél
fogva a megye díjazása főtartásukra nem volt
elegendő, saját erszényéből szokta megtoldani,

Az alkotmány helyreállítását megelőző mun-
kában befolyásos és tevékeny részre van. Ő volt
az esztergomi értekezlet vezérszónoka, s csakha-
mar az elsők legelső sorába emelkedett ugy a
nemzet bizodalomban mint a politikai körök tiszte-
letében. A király szemei is megakadtak, a ritka
becsületesség, lojalitás és önzetlen hazafiság é
példányképen, s már jóval a koronázás előtt megtd-
ta magának nyerni a király becsületét és bizal-
mát, mely mondhatni benső barátsággá némesült
azóta.

Az alkotmány helyre állításakor, övé lett az
Andrássy kabinetben a belügyminiszteri tárca.
Aki isméri a koronázás után kitért megyei oppo-
zició heves napjait, tudja mily nehéz feladattal kel-
lett az akkori belügyminiszternek küzdeni. A rend
és a parlamentarizmus érdekei egyfelől s másfelől
a megyei autonomia szeretett ügye, gyakran, igen
kínos dilemmákba hozták Wenckheim Béla bárót
Ehez járult a nagy adminisztratív feladatok meg-
oldása, melyekkel tökéletes parlag talajon előké-
születlenül kellett megküzdeni. A nagy munka és
a folytonos vesződség megtörték erejét; a saját
kicsinyes üldöző hadjárata; mely egész divattá lett
ellene, elkedvetlenített: s egy halálos baj csirái-
val, melynek ma áldozata lett, távozott a belügyi
kormányzatról, melyet a legjobb szándokkal fog-
lalt el s becsületes jó akarattal igyekezett betöl-
teni.

De csakhamar ismét a korona tanácsosaj
közt találjuk. Feszetics gróf visszavonulása a ki-
rály személye körüli miniszterium éléről, Wenck-
heimot nélkülözhetetlenül tette. Tán az egész or-
szágban senki nem volt alkalmasabb, és ép oly
kényes, mint kiváló bizalmi állás elfoglalására.
Mintha a természet egyenesen arra rendelte vol-
na. Tiszta jellege, lovagias modora, derült kedé-
lyes s az a zavartalan erkölcsi öszhang, mely egész
lényét áthatotta, kipróbált hazafisággal s érinthe-
tlen lojalitással párosulva: olyaná tette e fér-
fiut, a kiblen a nemzet és király egyformán meg-
bízható. S a felség oldala melletti miniszterséget
akkor elfoglalva, többet meg nem vált attól ha-
lála napjáig. 1875-iki miniszterelnöksége, hová
szintén mint a két fuzionált párt bizalmi férfia
emelkedett, csak intermezzo volt. Miniszterelnök-
sége rövid feléve alatt sem vált meg kedves tár-

cájától; a felség személye körüli miniszterséget
mágnak tartotta meg kabinetjében, s mikor az
elnökséget 1875 őszén Tisza Kálmánnak által ad-
ta: maga ismét visszatért Bécsbe a király old-
alához.

E kiváló bizalmi helyen érte utól a halál.
1870-ben mutatkozott vese baja, mely akkor el-
vesztette akut jellegét, lappangó chronicus bajjá
lett. Több ízben megzavarta egészségét hevesebb
jelentkezésekkel, s így éppen akkor is, midőn a
miniszterelnökséget Bittótól átvette, sokat szenved-
tett. Igazán önfeláldozás ez akkor tájban kü-
lőnösen terhes állást elfoglalni s vészvétel emle-
künk vissza ma is, midőn a sápadt arcu összeesett
alak, reszkető gyöngye hangon tartott programbes-
zédet a képviselőházban. Oly gyenge volt, hogy
alig birt állni, oly rosszul volt, hogy el nem mond-
hatta beszédét, ugy kellett azt felolvasnia, s a
papiros majd kiesett reszkető kezéből. Sokan
mondták: ez hamarabb meghal, mintsem meg-
buknék.

Igazuk lett.

Wenckheim Béla meghalt, de meg nem bu-
kott soha. Nem oly hamar még sem, mint akkor
hitték! — Attól fogva még négy évig szolgált
a hazát. Betegsége csak pár hét előtt volt vé-
szélyes fordulatot, s a mult hó utolsó napjaiban
szombatról vasárnapra virradólag halálössá lett.
Azóta folyton küzdött a bizonyos halállal.

Kilencz nap! kilencz éjjel!

Az orvosok az első perctől fogva reményta-
lennek nyilvánították a beteg állapotját; de a
roppant szívós természet csak dacot adott a halállal.
Időnként annyira felül került a bajnak, hogy a
laikusok már már reményt kezdtek táplálni felgyó-
gyulása iránt. — Hiu remény!

7-én reggel 9 órakor beállott a végső halál-
tusa. Dr. Lumniczér már 8 órakor reggel ott volt
a betegnél, később dr. Korányi is megérkezett s
mindvégig ott maradtak.

Ezenkívül számos rokon és jóbarát állt a be-
teg ágya körül a végső pillanatig, kik már napok
óta állandó környezetet képeztek, u. m a boldogult
öcsce: Wenckheim Viktor b., a Zichyék, Almásy
György gr., Szapáry Antal gr., Kray báró és
Kray Mária báróné, Desseffy grófné stb., továb-
bá Tisza Lajos és Szlávy József, a képviselőház
elnöke.

A boldogult végső porceit teljesen eszméle-
ten kívül töltötte. Nem ismert meg senkit, nem
beszélt semmit, csak olykor-olykor észrevethető vo-
naglása, nyöszörgése és testének rángatózása
áruáltak el, hogy nem végképen a halálé.

11 órakor a nemzeti casinó épületén, már
csüggött fekete zászló, a kapun e lakonikus jelen-
tés volt kiszegve:

„Wenckheim Béla báró megszűnt élni”

Áldott legyen a haló porában, a milyen áldott
volt élete.

A mint a „B. Corr.”-nek Bécsből távirják a hadügyminiszteriumban a főhadbizottság
illetve a gazdasági szakosztály vezetésével ideigle-
nesen Tamberth főhadbiztos bizott meg. — A
báró Bibra altábornagy halála által megürült osz-
tályfőnöki állás csak később fog betöltetni.

Bemeneke a csehek a reichsrathba vagy
nem? Nincs ember, ki e kérdésre egész bizony-
sággal válaszolhatna. A vajdók osztrák-cseh ki-
egyezsérről minduntalan ellentmondó hírek érke-
nek. Még csak minap jelentették a bécsi lapok,
hogy Rieger és Clam Martinicz csehvezérek közt
megállapodás történt a reichsrathba lépésre
nézve. — Most pedig Prágából azt sürögnyizik,
hogy a csehek lapjaiban legközelebb hitelesen de-
mentirozva lesz azon hír, hogy a csehek a feuda-
lisokkal megegyeztek, Rieger nem is érintkezett
é napokban Clam Martinicz gróffal. Taaffe grófnak
Prágában tartózkodása a reichsrathba lépés ügyét